

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

1.4. Respektowane są normy społeczne.

**Szkoła Podstawowa
im. Mikołaja Kopernika w Topólce**

opracował zespół w składzie:

Emilia Antczak
Anna Michalak
Małgorzata Dobiecka
Anna Orłowska

Topólka, czerwiec 2012

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Informacje o szkole.....	4
2. Opis ewaluowanego obszaru	5
2.1. Informacje o populacji objętej badaniem.....	5
2.2. Sposób przeprowadzenia ewaluacji.....	5
2.3. Prezentacja wyników ewaluacji.....	6
2.4. Wnioski i rekomendacje.....	22
3. Załączniki.....	24

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Topólce przez powołany w tym celu zespół. Ewaluacja dotyczyła Obszaru 1. Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki. Wymaganie 1.4. - Respektowane są normy społeczne

Od listopada 2009 r. obowiązuje nowe rozporządzenie o nadzorze pedagogicznym opisujące wymagania stawiane przez państwo szkołom i placówkom edukacyjnym. Badania mają na celu określenie poziomu spełniania wymagań (dokładne opisy wymagań znaleźć można w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego). Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

W trakcie ewaluacji zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł: z ankiet skierowanych do nauczycieli, rodziców i uczniów oraz z analizy dokumentacji.

Ewaluację przeprowadził powołany w tym celu zespół w składzie: Anna Michalak, Emilia Antczak, Małgorzata Dobiecka, Sylwia Kręcicka-Derela, Emilia Kacprzak, Eliza Ospalska-Grudzień, Anna Orłowska, Barbara Kordylak.

Na podstawie zebranych danych sporządzono poniższy raport, w którym przedstawiono wyniki badań oraz wnioski do dalszej bardziej efektywnej pracy, zmierzającej do podniesienia jakości pracy naszej szkoły.

I. Informacje o szkole

Nazwa placówki *Szkoła Podstawowa*

Patron *Mikołaj Kopernik*

Imię i nazwisko dyrektora *Maria Olszewska*

ADRES

Topólka 26, 87-875 Topólka

Tel. *54-2869027*

Gmina *Topólka*

Powiat *radziejowski*

Województwo *kujawsko - pomorskie*

E-mail *sp_topolka@op.pl*

CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

Liczba oddziałów - *15*

Liczba sal lekcyjnych - *11*

Liczba uczniów - *290*

Liczba nauczycieli *25*

- dyplomowanych - *7*
- mianowanych - *14*
- kontraktowych - *4*

II. Opis ewaluowanego obszaru

Cel ewaluacji:

1. Opis i ocena efektywności działań wychowawczych na zachowanie uczniów.

Ustalenie: Co moglibyśmy zrobić, by skuteczniej eliminować zagrożenia i wzmacniać zachowania akceptowalne? Co należy doskonalić? Podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu.

OBSZAR

Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

WYMAGANIE

Respektowane są normy społeczne.

BADANE ASPEKTY EWALUOWANEGO OBIEKTU:

- I. Diagnoza zachowania uczniów.
- II. Analiza działań wychowawczych eliminujących zagrożenia oraz wzmacniających właściwe zachowania uczniów.

II.1. Informacje o populacji objętej badaniem

W badaniu wzięło udział 25 nauczycieli, 44 rodziców (30 ankiet wypełnili rodzice uczniów kl. I-III, zaś 14 rodzice uczniów kl. IV-VI) i 44 uczniów (22 z kl. I – III i 22 z kl. IV-VI). Celem ankiety było poznanie opinii wszystkich grup badanych na temat respektowania norm społecznych w naszej szkole.

II.2. Sposób przeprowadzenia ewaluacji

1. Analiza dokumentów:

- ✓ Protokolarz z posiedzeń Rady Pedagogicznej
- ✓ Program wychowawczy szkoły
- ✓ Program profilaktyczny

- ✓ Plany działań wychowawczych klasy
- ✓ Plan pracy szkoły,
- ✓ Dzienniki zajęć lekcyjnych

Dodatkowo:

- ✓ Artykuły prasowe o szkole.

2. Ankieta dla:

- ✓ Nauczycieli
- ✓ Rodziców
- ✓ Uczniów

II.3. Prezentacja wyników ewaluacji

W ewaluacji dotyczącej pierwszego aspektu sprawdzono, czy:

A. Diagnozuje się zachowania uczniów oraz w jaki sposób wykorzystuje się wyniki tej diagnozy.

Do problemu badawczego postawione zostały następujące pytania kluczowe:

1) W jaki sposób diagnozuje się zachowania uczniów?

Na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród nauczycieli należy podkreślić, iż wszyscy badani zgodnie stwierdzili, że w szkole diagnozuje się zachowania uczniów.

56% ankietowanych nauczycieli uważa, że diagnozę przeprowadza wychowawca klasy, 32% traktuje to jako działanie wszystkich nauczycieli, natomiast 12% udzieliło krótkiej odpowiedzi pozytywnej bez wskazywania osób przeprowadzających diagnozę.

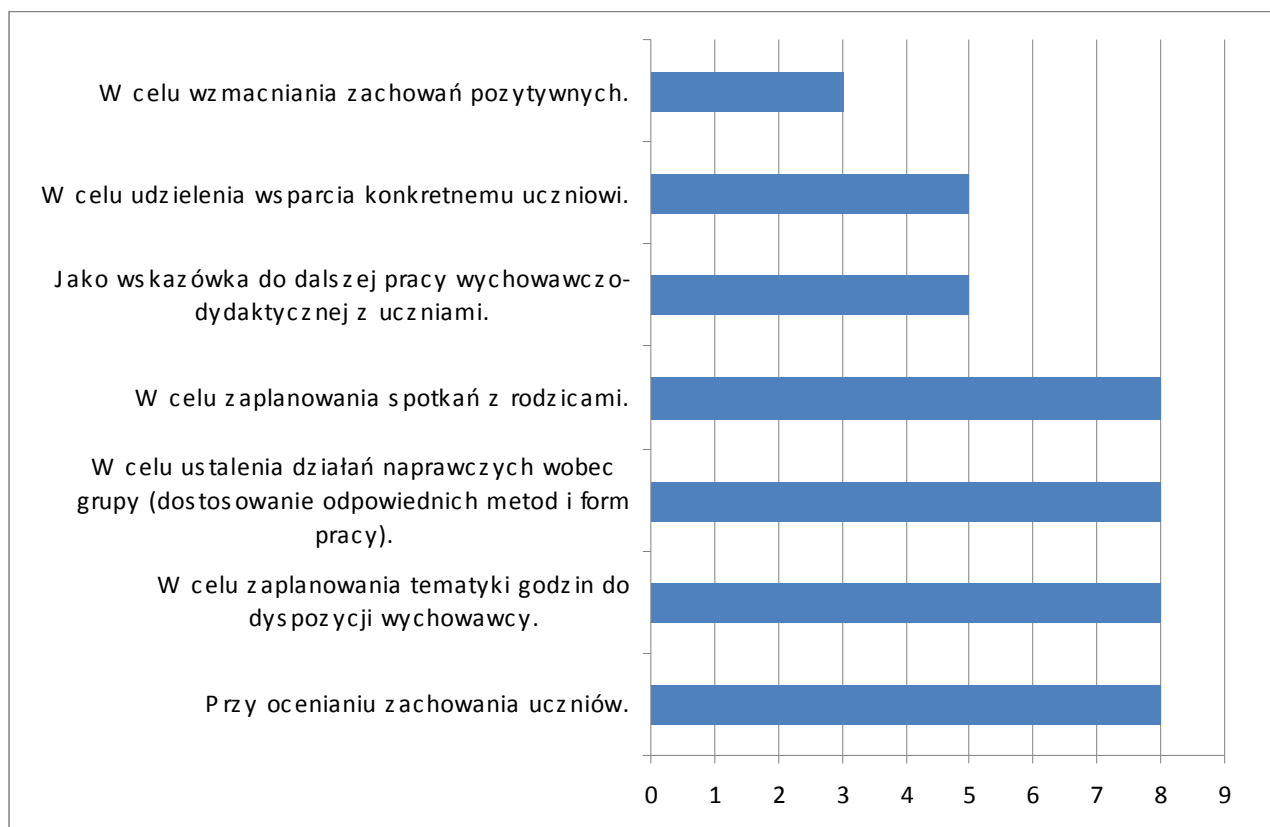
Najczęściej wskazywane przez nauczycieli sposoby diagnozowania zachowań to:

- a) obserwacja zachowań uczniów,
- b) analiza kart samooceny uczniów,
- c) rozmowy z rodzicami w celu uzyskania informacji na temat zachowania uczniów,
- d) współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

W oddziałach przedszkolnych prowadzona jest diagnoza w oparciu o karty obserwacji.

2) W jaki sposób nauczyciele wykorzystują wyniki tej diagnozy?

Odpowiedzi na to pytanie pozyskano z ankiety dla nauczycieli. Przedstawiają się one następująco:

Nauczyciele stwierdzili, iż wyniki diagnozy wykorzystują:

- przy ocenianiu zachowania uczniów,
- w celu zaplanowania tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy,
- w celu zaplanowania spotkań z rodzicami,
- w celu ustalenia działań naprawczych wobec grupy (dostosowanie odpowiednich form i metod pracy),
- jako wskazówka do dalszej pracy dydaktyczno-wychowawczej z uczniami.

W ewaluacji dotyczącej analizy działań wychowawczych eliminujących zagrożenia oraz wzmacniających właściwe zachowania uczniów sformułowano dwa problemy badawcze:

A. Działania wychowawcze nauczycieli w zakresie bezpieczeństwa uczniów w szkole.

B. Wpływ podejmowanych działań wychowawczych na zachowania uczniów (skuteczność).

Do pierwszego problemu badawczego postawiono następujące pytania kluczowe:

1. Jakie działania wychowawcze i profilaktyczne podejmuje się w szkole?

Na podstawie analizy dokumentów należy stwierdzić, iż wychowawcy i nauczyciele podejmują wiele działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa oraz sprzyjających poprawie zachowania uczniów w szkole. Są to m.in.:

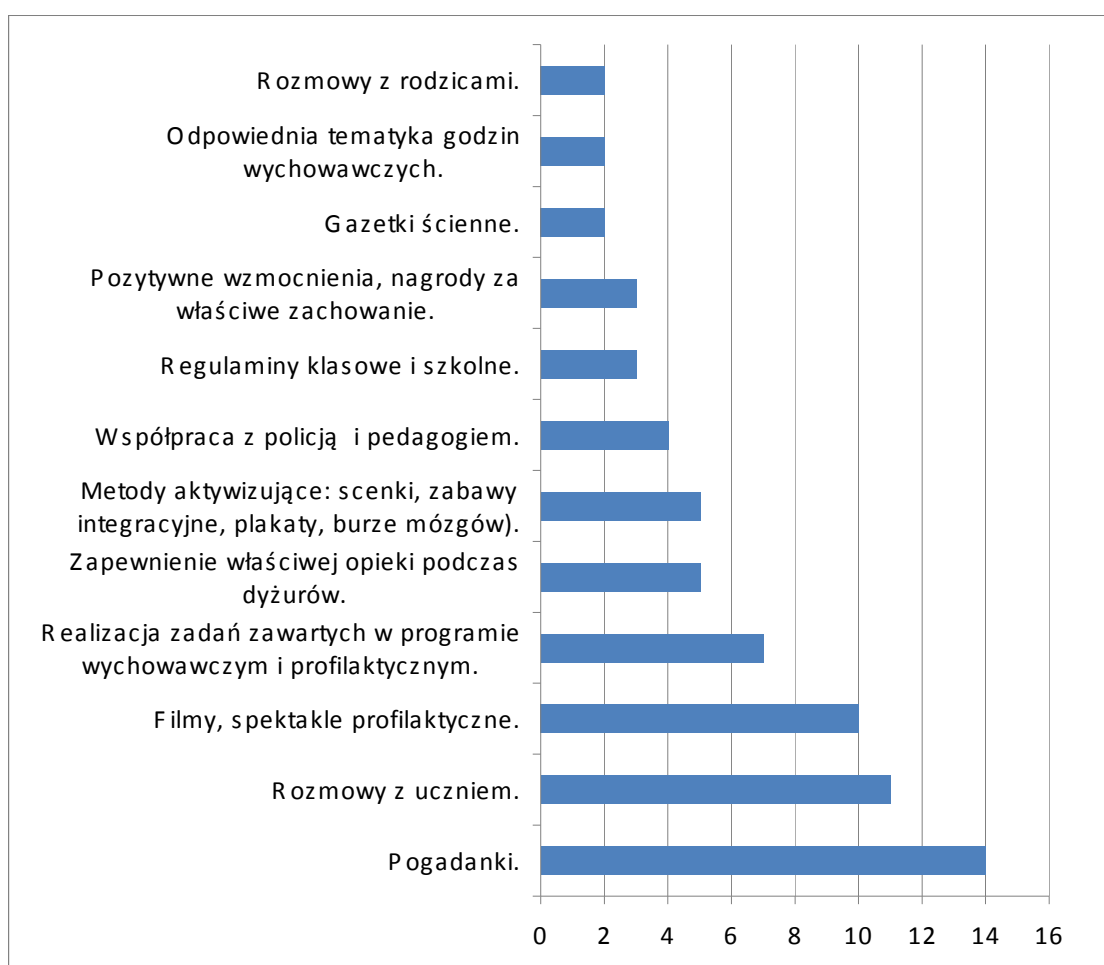
- wskazywanie uczniom miejsc niebezpiecznych w szkole,
- kształtowanie umiejętności przewidywania i unikania zagrożeń w najbliższym otoczeniu w oparciu o scenariusze zajęć „Bezpieczna szkoła”, „Wilk i siedem koźląt”,
- uwrażliwianie na niebezpieczeństwa pojawiające się w czasie zabawy,
- zwracanie uwagi na umiejętność przewidywania skutków swoich działań – wykorzystanie scenariusza „Niebezpieczne zabawy”,
- kształtowanie umiejętności bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły (wycieczka wokół szkoły, dotarcie do skrzyżowania, quiz „Czy wiesz jak należy się zachować?”),
- zapoznanie z najczęściej spotykanymi sytuacjami zagrożenia bezpieczeństwa ze strony osób nieznanymi, kształtowanie pojęcia „obcy”, uświadamianie tego, że miła osoba może być niebezpieczna,
- uświadamianie uczniom różnych postaw, jakie możemy przyjmować wobec innych, szczególnie w trudnych dla nas sytuacjach,
- uświadamianie zagrożeń dla zdrowia wynikających z używania alkoholu, palenia papierosów, zażywania leków i narkotyków.

Ponadto przeprowadzono pogadanki na temat kultury języka, przeciwdziałania agresji i przemocy, pogadanki o bezpiecznych formach spędzania wolnego czasu np. w czasie ferii, organizowano zabawy integrujące zespół klasowy, odbyły się spotkania z policjantem oraz zajęcia z pedagogiem. Wychowawcy wspólnie z rodzicami pracowali nad poprawą zachowania wychowanków poprzez realizację tematów: „Jakie zagrożenia czekają na dzieci w sieci?”, „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni” (w czasie spotkań z rodzicami). Nauczyciele i rodzice uczestniczyli również w spotkaniu samokształceniowym na temat „Agresja i przemoc, jak sobie z tym radzić?”. Prowadzono rozmowy indywidualne z uczniami, u których zaobserwowano przejawy niewłaściwego zachowania. W gazetce szkolnej zamieszczono „Szkolny Kodeks Dobrego Zachowania” oraz pomocne materiały edukacyjne dotyczące wychowania i profilaktyki dla rodziców. Wdrażane były programy profilaktyczne tj. „Między nami kobietkami”, „Trzymaj formę”, „Nie pal przy mnie,

proszę!” Realizowano szkoleniowe rady pedagogiczne dotyczące kompetencji wychowawczych nauczycieli. W szkole opracowano i wykorzystuje się Procedury Szkolne oraz Regulamin Wycieczek Szkolnych. Po każdym semestrze dokonywano ewaluacji Programu Wychowawczego Szkoły oraz Programu Profilaktycznego i zapoznawano z wynikami wszystkich nauczycieli. Szkoła posiada certyfikat „Szkoły budującej wrażliwość społeczną”.

Przedstawione działania przybierały różnorodne formy realizacji. Były to liczne udziały w programach, projektach i akcjach, spektakle o różnorodnej tematyce, uroczystości i imprezy szkolne, pogadanki z przedstawicielami służby zdrowia, policji, szereg konkursów na różnych etapach, galerie prac uczniów, publikacje informacji na stronie internetowej szkoły, artykuły prasowe w „Naszyc sprawach”, zagospodarowywanie wolnego czasu poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych, tj. zajęcia taneczne, teatralne, artystyczne itp.

Na powyższe pytanie kluczowe odpowiadali również nauczyciele w ankiecie. Odpowiedzi przedstawiają się następująco:

Wśród działań podejmowanych w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów, nauczyciele najczęściej wymieniali:

- pogadanki,
- rozmowy z uczniem,
- filmy, spektakle profilaktyczne,
- realizacja zadań zawartych w programie wychowawczym i profilaktycznym,
- zapewnienie właściwej opieki podczas dyżurów,
- stosowanie metod aktywizujących typu scenki, zabawy integracyjne, plakaty, burze mózgów.

Podobnego zdania byli także rodzice, którzy zauważyli, że w szkole podejmuje się działania mające na celu eliminowanie niewłaściwych zachowań. Wśród przykładów tych działań rodzice podawali: rozmowy z uczniem, rodzicem, pogadanki na temat np. zagrożeń w sieci, zachowania bezpieczeństwa w drodze do szkoły: zakaz wychodzenia w czasie przerw poza teren szkoły, co uniemożliwia uczniom zakup produktów takich, jak np. papierosy, spotkania ze specjalistami, zebrania samokształceniowe. Wymieniono także opiekę świetlicową uczniów dojeżdżających oraz dyżury nauczycieli na przerwach.

Na podstawie analizy dokumentów należy stwierdzić też, że:

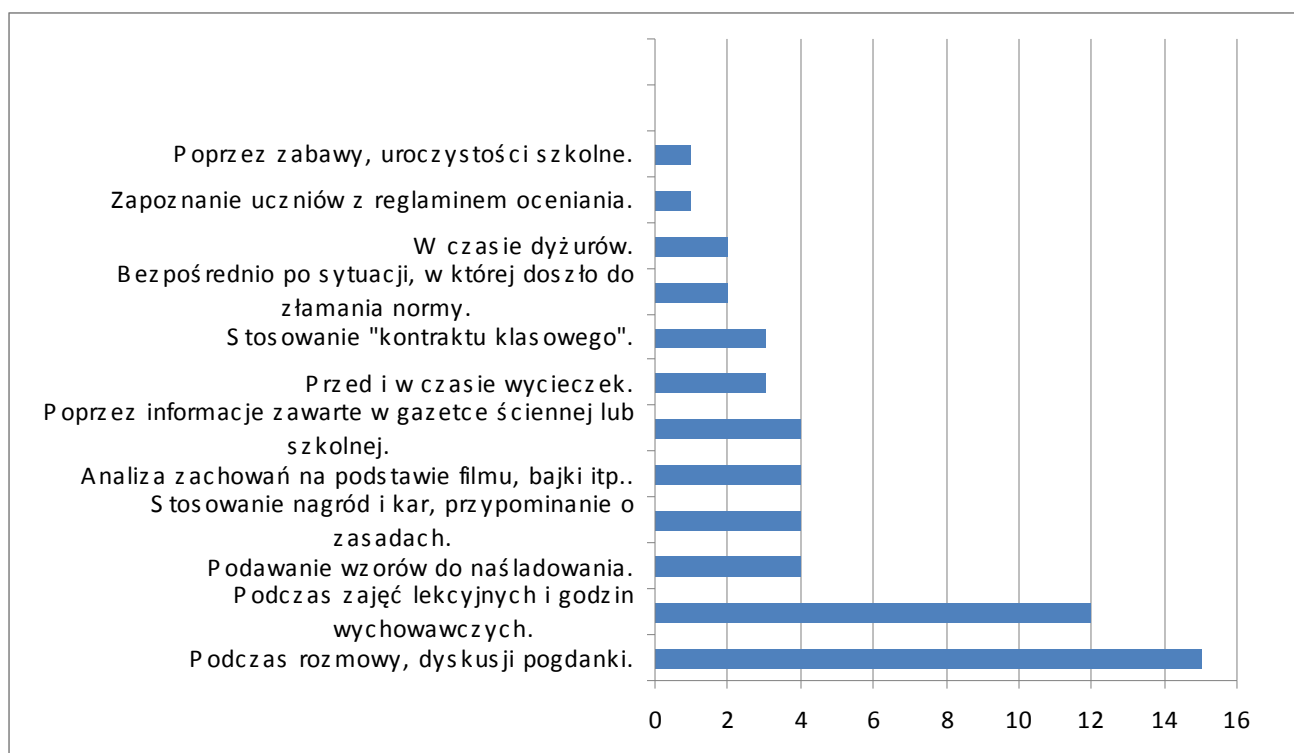
- uczniowie mają możliwość korzystania w wolnym czasie z zajęć pozalekcyjnych, zorganizowanych zgodnie z ich potrzebami,
- mają możliwość przygotowywania się do konkursów, zawodów sportowych,
- na początku roku szkolnego zostaje opracowany plan dyżurów nauczycieli,
- nauczyciele i wychowawcy na różnych zajęciach realizują treści ścieżek edukacyjnych o istotnym znaczeniu wychowawczym,
- uczniowie mają też możliwość korzystania z opieki świetlicowej, mają zapewniony bezpieczny dojazd do szkoły.

2. W jakim stopniu nauczyciele wpływają na bezpieczeństwo uczniów?

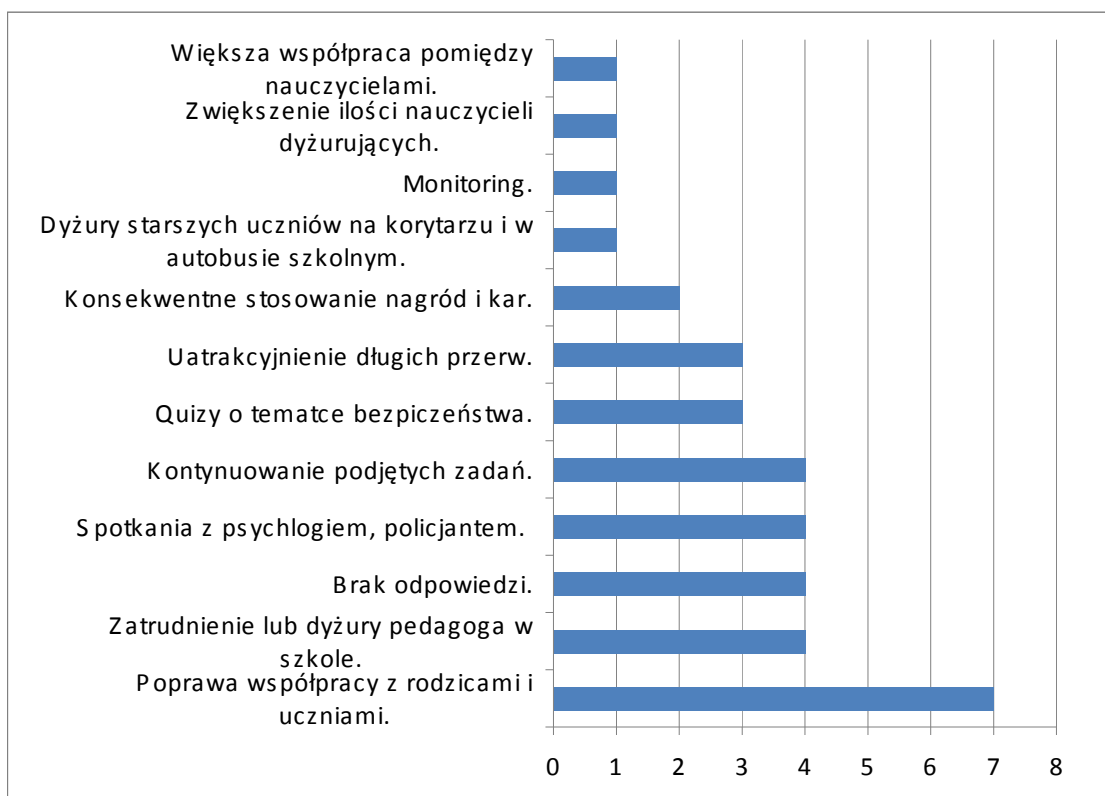
Bezpieczeństwo uczniów jest dla wszystkich nauczycieli bardzo istotne, dlatego zgodnie stwierdzili, że komunikują uczniom, jakich zachowań się od nich oczekuje, by uniknąć sytuacji niebezpiecznych. Nauczyciele robią to w czasie zajęć lekcyjnych i godzin wychowawczych najczęściej poprzez:

- rozmowę, dyskusję lub pogadankę,
- podanie wzoru do naśladowania,
- analizę zachowań na podstawie filmu, bajki itp.,
- stosowanie nagród i kar, przypominanie o zasadach.

Szczegółowe wyniki uzyskane z ankiety przedstawiają się następująco:

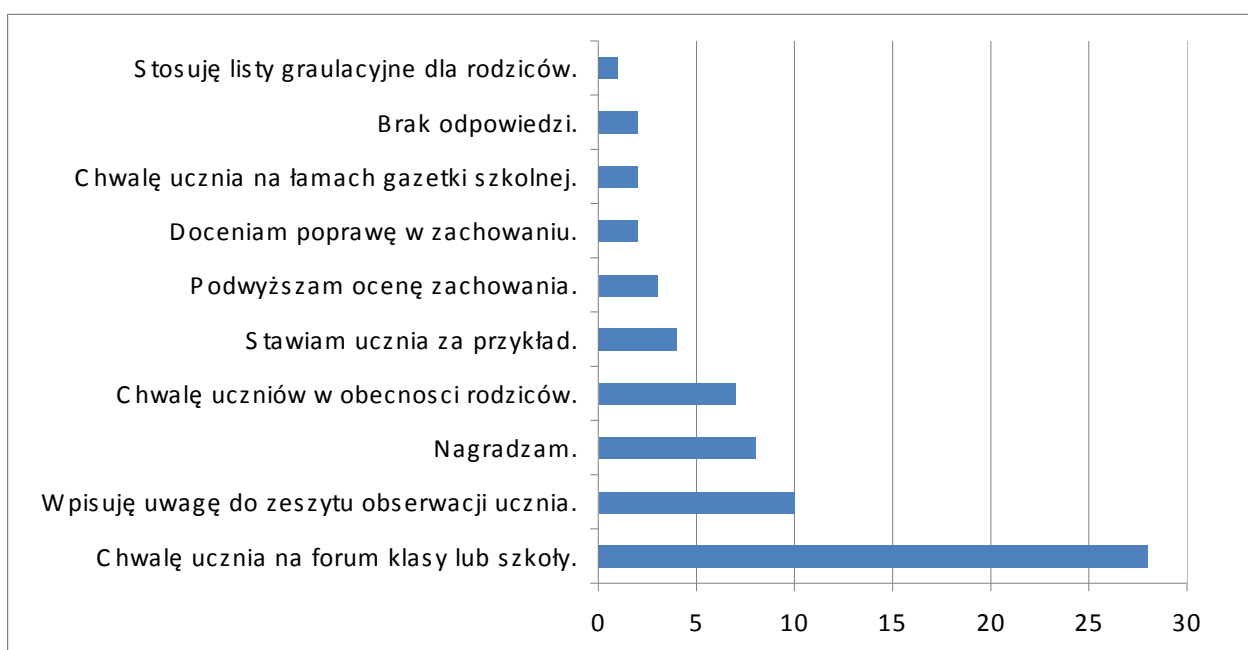

Nauczyciele podali także swoje pomysły na poprawę bezpieczeństwa uczniów w szkole. Według nich są to:

Pozytywne zachowania uczniów są dostrzegane i chwalone przez nauczycieli. Uczniowie nagradzani są książkami, otrzymują stypendium za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe, prowadzone są „tablice wyróżnień”. Rodzice uczniów otrzymują listy gratulacyjne.

Nauczyciele informowali, że wzmacniają pozytywne zachowania, by były one przykładem dla innych uczniów. W ankiecie określili sposób, w jaki to robią. Wyniki przedstawia poniższy wykres:

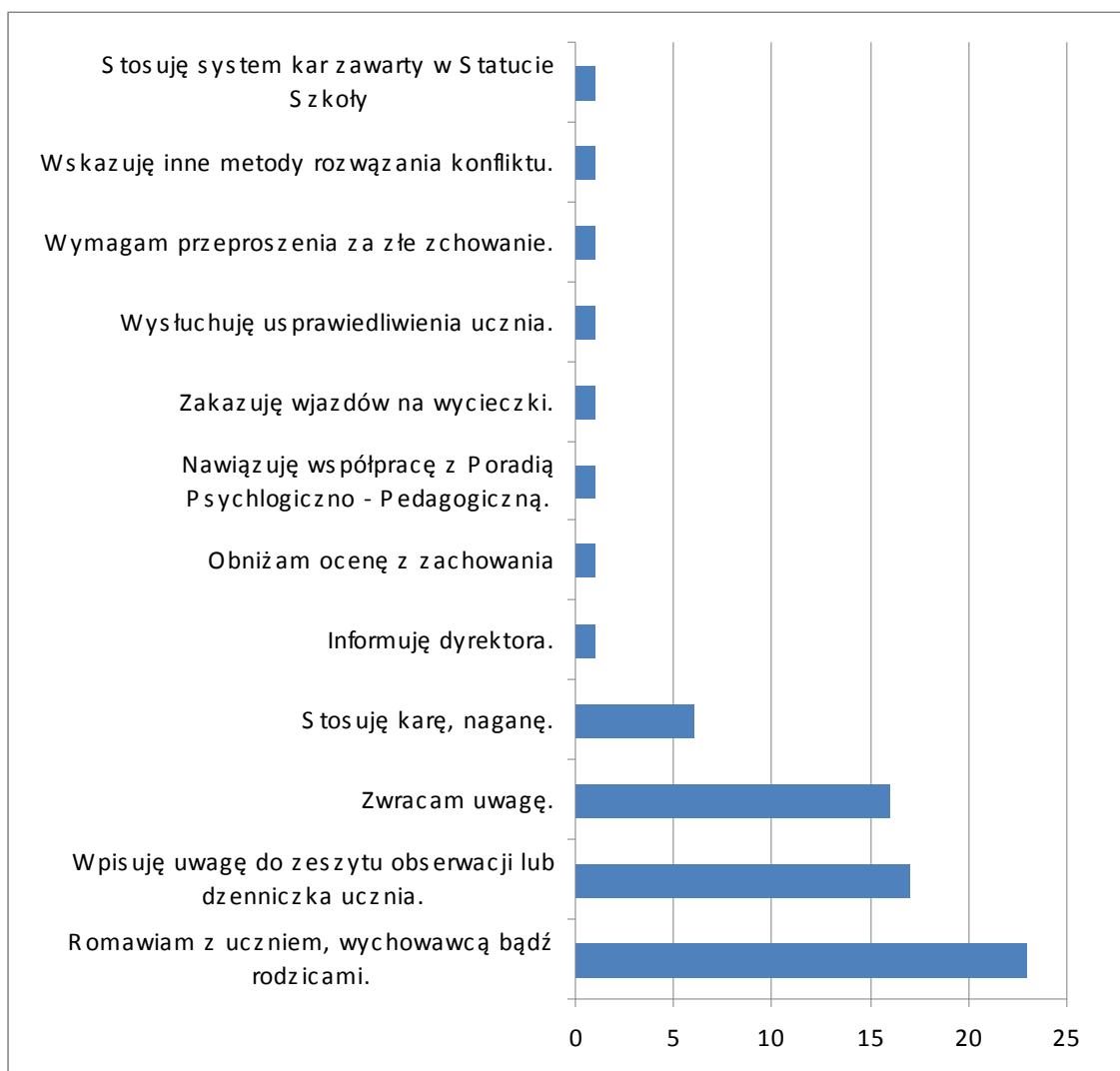
Nauczyciele wzmacniają właściwe zachowania uczniów poprzez:

- pochwałą indywidualną, na forum klasy bądź szkoły,
- wpisanie uwagi pozytywnej do zeszytu obserwacji ucznia,
- nagradzanie,
- pochwałą ucznia w obecności rodziców.

Również rodzice zauważyli, że w szkole wzmacnia się właściwe zachowania. Rodzice uczniów klas I-III stwierdzili, że właściwe zachowanie wzmacniane jest poprzez pochwały, rozmowy z rodzicami, pozytywne oceny, nagrody, pogadanki, przypominanie, obserwację dzieci podczas dyżurów w czasie przerw, przeciwstawianie się przejawom brutalności i wulgarności, tłumaczenie co dobre a co złe, liczne rozmowy o właściwym zachowaniu i sposobach dobrego komunikowania się z rówieśnikami, uświadamianie dzieciom negatywnych skutków ich zachowania wobec innych. Rodzice uczniów klas IV-VI wymienili następujące sposoby wzmacniania pozytywnego zachowania: uwagi pozytywne, pochwały, pogadanki na lekcjach, w tym godzinach wychowawczych, rozmowy z uczniami i rodzicami. Jeden z rodziców uznał, iż te działania nie są skuteczne, ponieważ uczniowie mają złe przykłady z domu.

3. Jak nauczyciele reagują i jakie konsekwencje wyciągają za nie przestrzeganie lub naruszanie zasad bezpieczeństwa w szkole?

Z tym pytaniem zwróciliśmy się bezpośrednio do nauczycieli oraz rodziców naszych uczniów. Odpowiedzi ankietowanych nauczycieli obrazuje poniższy wykres.

Najczęściej wymieniane sposoby reagowania na nie przestrzeganie norm społecznych, łamanie zasad przez uczniów to:

- rozmowa z uczniem, wychowawcą bądź rodzicami,
- wpisanie uwagi do zeszytu obserwacji lub dzienniczka ucznia,
- zwracanie uwagi,
- stosownie kary, nagany,
- poinformowanie dyrektora.

Na powyższe pytanie kluczowe dotyczące sposobu reakcji nauczycieli na zagrożenia i niewłaściwe zachowania uczniów 7 rodziców nie udzieliło odpowiedzi (4 z klas I-III, 3 z klas IV-VI). Pozostali rodzice wymieniali rozmowy z uczniami, rodzicami, kary, natychmiastowy kontakt z rodzicami, systematyczną kontrolę zachowania ucznia, rozmowy z dyrektorem, tłumaczenia, jak nie można się zachowywać, ocenę zachowania, wspólne działania z rodzicami. Jeden z rodziców stwierdził, iż „dość często nauczyciele nie reagują w ogóle”.

Do drugiego problemu badawczego postawiono następujące pytania kluczowe:

1. Jak jest samopoczucie uczniów (w zakresie bezpieczeństwa) w naszej szkole?

Chcąc poznać odpowiedź na to pytanie, zwróciliśmy się bezpośrednio do uczniów. Poprosiliśmy ich, by ocenili poczucie swojego bezpieczeństwa w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało poczucie zagrożenia, a 5 bezpieczeństwo. 77% uczniów zaznaczyło 5, a 23% - 4.

W drugim pytaniu poprosiliśmy o wymienienie zachowań, które mają wpływ na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa. 54% ankietowanych nie dostrzega takich zachowań, 18% uważa, że ich poczuciu bezpieczeństwa zagraża przezywanie, 11 % - wyśmiewanie, 18% - obrażanie i ośmieszanie, 4% - rozpowszechnianie plotek i oszczerstw oraz okradanie, 2% - izolowanie w grupie: groźenie zastraszanie, okradanie i niszczenie własności dziecka - 6%, wymuszanie pieniędzy - 2%, bicie, kopanie lub popychanie - 9% .

2. Jakie zachowania prezentują uczniowie na terenie szkoły?

Obserwując zachowania uczniów można stwierdzić iż większość zachowuje się właściwie.

Ocena zachowania uczniów klas I- III ma charakter opisowy. Z opinii wychowawców na temat zachowania poszczególnych uczniów wynika, że większość z nich zachowuje się zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

Obraz społeczności uczniowskiej klas IV-VI po I semestrze przedstawia się następująco: ocen wzorowych - 42, bardzo dobrych - 30, dobrych - 27, poprawnych - 12, nieodpowiednich - 1. Analizując oceny zachowania uczniów można dojść do wniosku, że większość uczniów prezentuje pozytywne postawy. 42 uczniów spośród 113 jest wzorem do naśladowania. 30 uczniów prezentuje zachowania bardzo dobre, 22 uczniów - dobre. Niestety wśród uczniów klas IV-VI 13 uczniów prezentuje postawy poprawne, a jeden uczeń otrzymał ocenę nieodpowiednią.

Obserwując całą społeczność uczniowską Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Topólce możemy zaobserwować nieznaczne pogorszenie ocen zachowania uczniów klas IV-VI w stosunku do uczniów klas młodszych.

W ramach badań sprawdzono także, jak zachowują się uczniowie w czasie lekcji i na przerwach. Okazało się, że zdecydowana większość uczniów przestrzega zasad poprawnego zachowania podczas zajęć. Pojedyncze osoby naruszają podstawowe zasady, tzn. przeszkadzają w prowadzeniu zajęć, rozmawiają na lekcji, przezywają. W czasie przerw natomiast zdecydowana większość uczniów przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa. Zdarzają się sporadyczne przypadki łamania zasad, ale są one natychmiast wychwytywane przez dyżurujących nauczycieli i niwelowane.

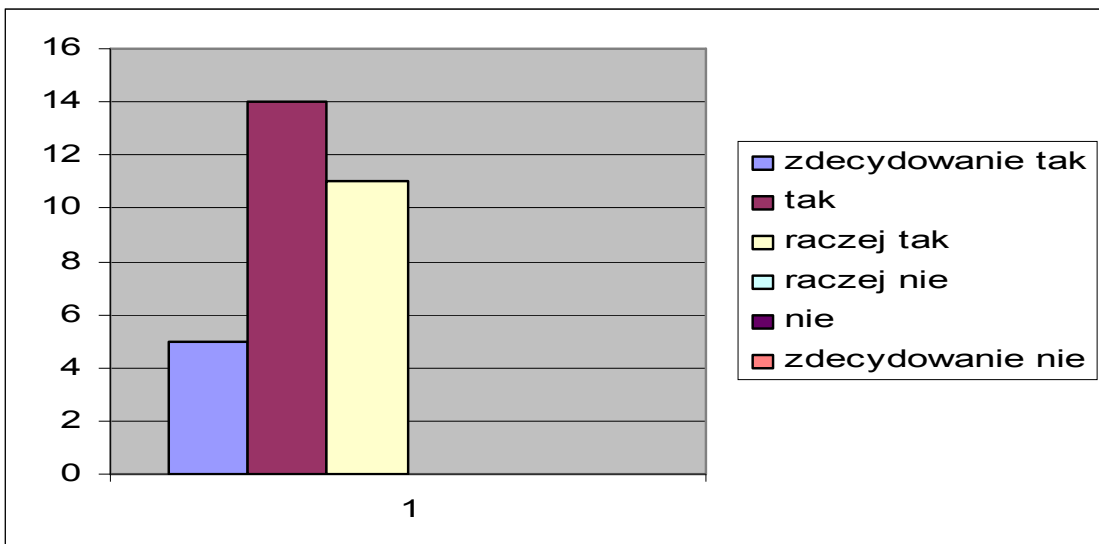
Zwróciliśmy się także do uczniów z pytaniem: „Czy znasz swoje prawa i obowiązki?” Uczniowie przyznają, że znają prawa i obowiązki obowiązujące w szkole. Potrafią wymienić najważniejsze prawa i obowiązki. Dodają, że poznają prawa i obowiązki na lekcjach wychowawczych (77%), niektórzy samodzielnie zapoznali się ze Statutem Szkoły lub poznali zasady obowiązujące w szkole w inny sposób np. od starszej siostry, od innych uczniów(7%). Pozostali uczniowie nie udzielili odpowiedzi na pytanie.

Mimo iż sytuację wychowawczą w szkole określić można jako dobrą, z roku na rok coraz więcej uczniów przejawia niewłaściwe zachowania wobec kolegów, koleżanek i osób dorosłych. Najczęściej pojawiające się niewłaściwe zachowania to: przeszkadzanie na lekcji, używanie wulgarnych słów, popychanie, bicie, niszczenie mienia szkolnego, obrażanie innych poprzez przezywanie i wyśmiewanie.

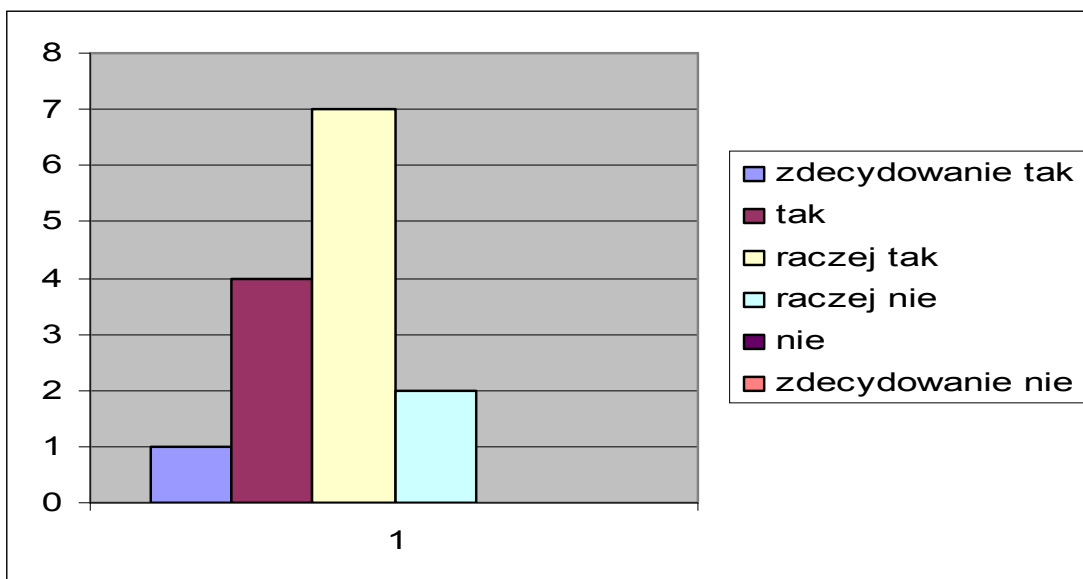
3. Jaka jest opinia rodziców o bezpieczeństwie w szkole?

Opinię rodziców na temat bezpieczeństwa w szkole poznaliśmy analizując ankiety skierowane do rodziców. Odpowiedzi ankietowanych z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtują się następująco: w klasach I-III zdecydowanie bezpiecznie w odczuciu rodziców czuje się 5 uczniów, bezpiecznie 14, raczej bezpiecznie 11. W klasach IV-VI tylko jeden uczeń w odczuciu rodziców czuje się zdecydowanie bezpiecznie, 4 bezpiecznie, 7 raczej bezpiecznie, zaś 2 raczej nie. Wyniki obrazują poniższe wykresy:

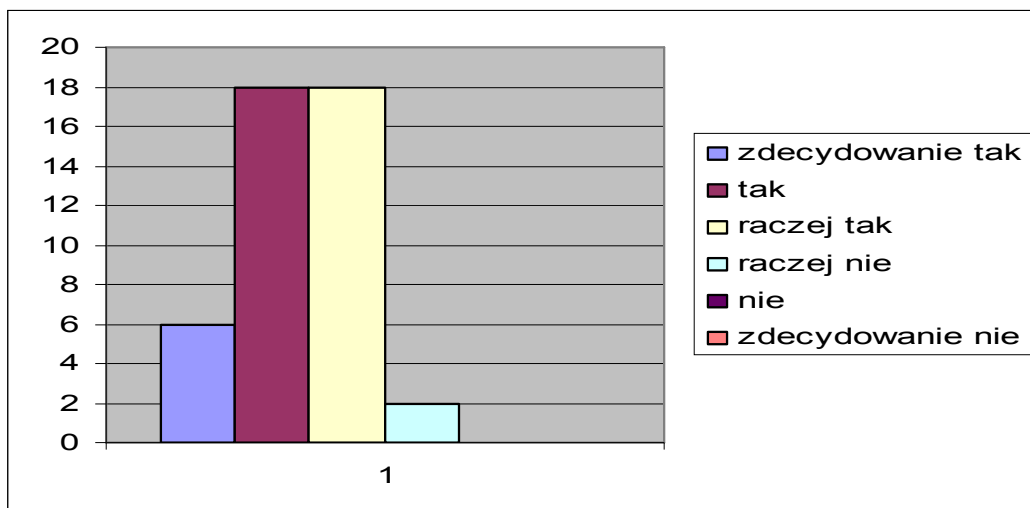
Klasy I-III

Klasy IV-VI

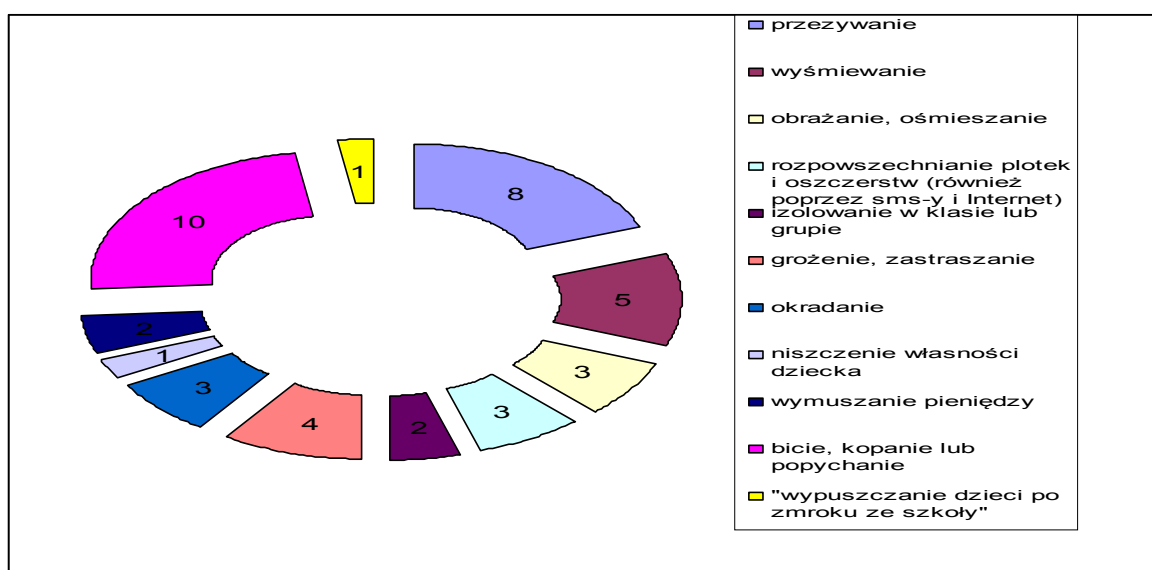
Wyniki łączne klasy I - VI

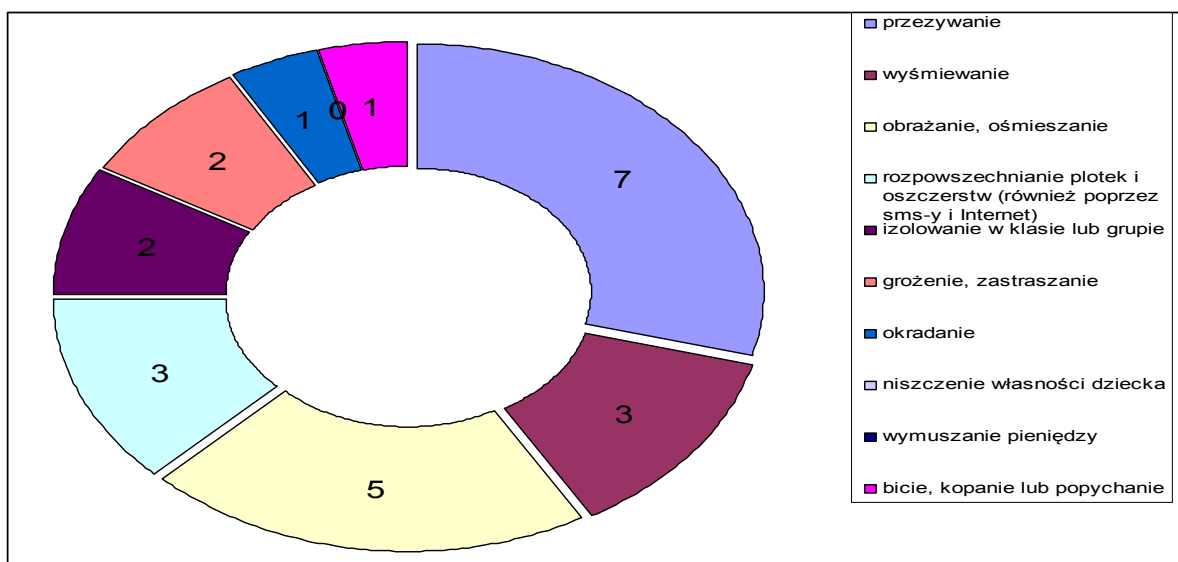
Na pytanie, jakie zdaniem rodziców zagrożenia wpływają na zmniejszenie poczucie bezpieczeństwa dziecka w szkole - dziewięciu rodziców nie udzieliło żadnej odpowiedzi (6 z klas I-III oraz 3 z rodziców uczniów z klas IV-VI). Łącznie 17 rodziców zaznaczyło więcej niż jedną odpowiedź. Najczęściej zaznaczanymi zagrożeniami są: „przezywanie (15) i „bicie” (11). Ośmiu ankietowanych zaznaczyło „wyśmiewanie” oraz „obrażanie i ośmieszanie”, sześciu zaznaczyło zarówno „rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również poprzez sms-y i Internet) oraz „grożenie”, cztery osoby zaznaczyły „izolowanie w klasie lub grupie” oraz „okradanie”. Jedna osoba zwróciła uwagę na problem „niszczenia” i jedna na problem „wypuszczania dzieci ze szkoły po zmroku”.

Analizując poszczególne grupy wiekowe wyniki przedstawiają się następująco:

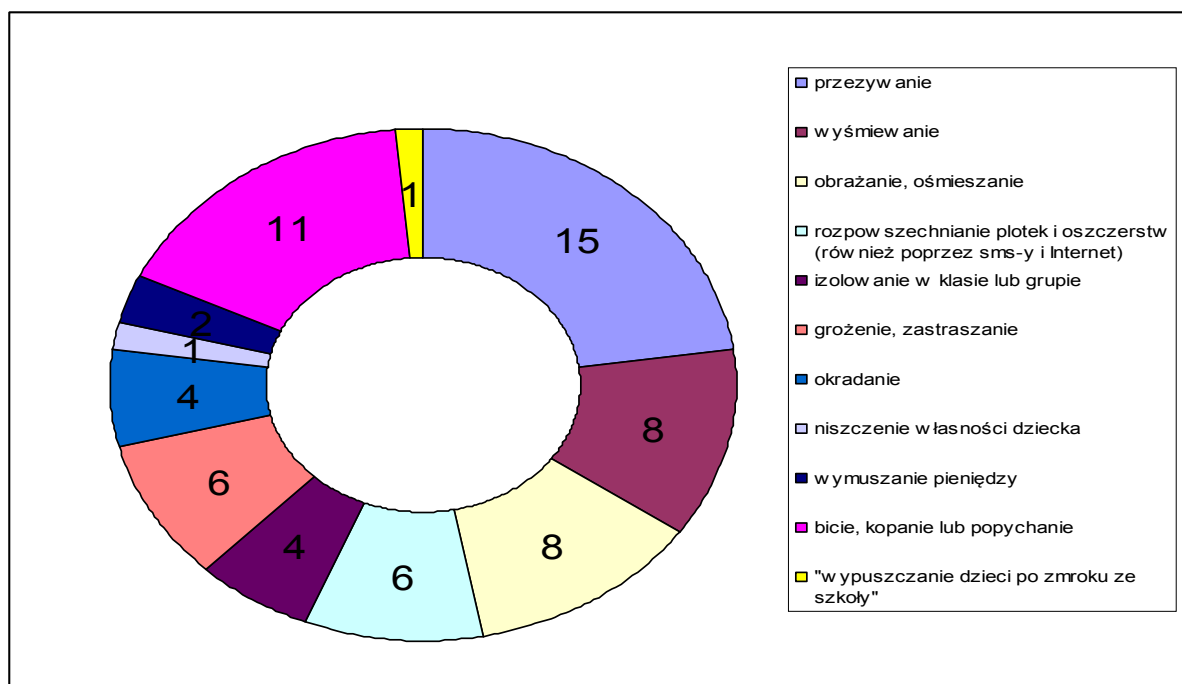
W klasach I-III:

W klasach IV-VI:

Obraz wszystkich ankietowanych:

Zapytaliśmy także rodziców o normy społeczne, które ich zdaniem nie są respektowane w szkole. Wśród rodziców uczniów klas I-III 25 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi. Pozostali ankietowani odpowiadali, iż uczniowie nie odczuwają autorytetu oraz nie szanują nauczyciela, brak jest również kulturalnego zachowania oraz indywidualnego podejścia do dziecka. Jeden z badanych stwierdził, iż dziecko za krótko uczęszcza do szkoły, by mógł obiektywnie ocenić sytuację, jeden z rodziców podał, iż w szkole istnieje podział na grupy dzieci „lepszych i gorszych” i jeden stwierdził, iż w szkole respektowane są wszystkie normy społeczne. Spośród rodziców uczniów klas IV-VI 10 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi, jeden rodzic udzielił odpowiedzi „nie wiem”,

jeden „brak”, jeden uznał, iż wszystko jest w porządku, zaś jeden, że w szkole unika się odpowiedzialności, brak jest kulturalnego zwracania się do innych. Jeden z rodziców ocenia, iż w szkole liczy się „nazwisko i znajomości”.

Na pytanie: co powinna zrobić szkoła, aby zwiększyć bezpieczeństwo uczniów? - 15 rodziców nie udzieliło odpowiedzi (10 z klas I-III). 4 respondentów uważa, że robi już wszystko co możliwe (po dwóch z obu przedziałów wiekowych). Rodzice uczniów I-III zwracają uwagę, iż należy:

- prowadzić rozmowy o zagrożeniach,
- organizować spotkania ze specjalistami,
- organizować spotkania z rodzicami uczniów „trudnych”,
- zwiększyć nadzór nad dziećmi,
- przeprowadzić rozmowy na godzinach wychowawczych, np. na temat złego zachowania,
- zwiększyć liczbę nauczycieli na dyżurach,
- wprowadzić monitoring,
- częściej kontaktować się z rodzicami,
- reagować na każdą skargę dziecka,
- informować rodziców o każdej zauważonej zmianie zachowania dziecka,
- kierować więcej pisemnych uwag do rodziców, nie unikać informowania rodziców o złym zachowaniu dziecka.

Jeden z rodziców udzielił odpowiedzi, iż należy zwrócić uwagę na artykuły spożywcze sprzedawane w sklepiku szkolnym oraz na naukę tolerancji wobec innych i naukę reagowania na wyrządzaną krzywdę drugiemu dziecku.

(Najwięcej rodziców kl. I-III zwraca uwagę na zbyt małą liczbę nauczycieli w czasie dyżurów na przerwach oraz potrzebę założenia monitoringu).

Rodzice uczniów klas IV-VI zwracają uwagę na to, że należy ogrodzić boisko szkolne (2 respondentów), na zbyt małą liczbę nauczycieli na dyżurach, proponują, by zatrudnić ochronę, wyegzekwować od rodziców poprawne zachowanie dziecka, gdyż dzieci mają zbyt dużo swobody, zwracają również uwagę na potrzebę założenia monitoringu w szkole, zwiększenie uwagi na uczniów zagrażających bezpieczeństwu innych uczniów.

4. W jakim stopniu uczniowie respektują przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w życiu szkolnym?

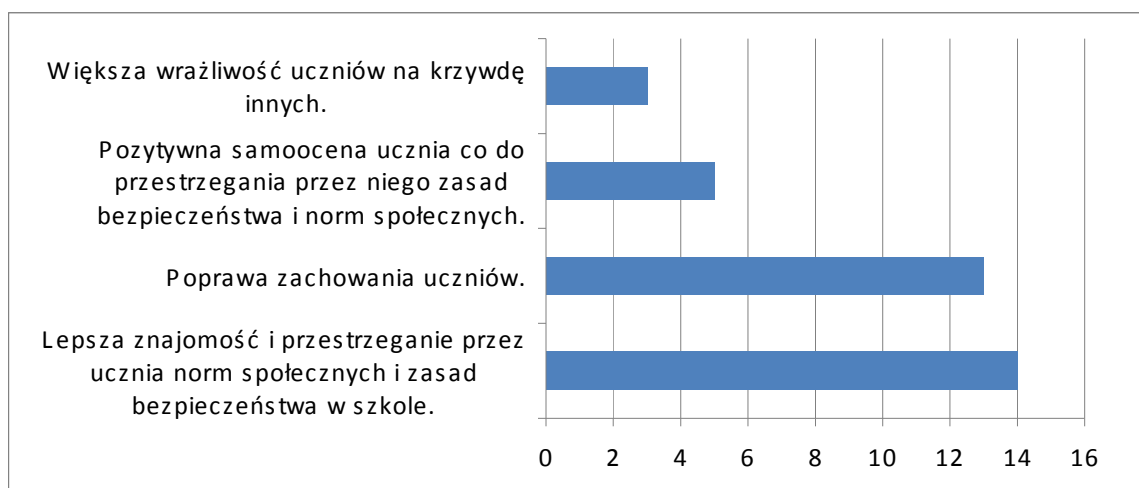
Uczniowie znają swoje prawa, zostali zapoznani ze Statutem Szkoły przez wychowawców. Zdecydowana większość prezentuje właściwe zachowania na terenie szkoły, co można zobrazować za pomocą wystawionych ocen z zachowania. Spośród uczniów klas IV – VI: 39 uczniów otrzymało ocenę wzorową, 35 – bardzo dobrą, 26 – dobrą, 13 – poprawną, 1 – nieodpowiednią.

90% ankietowanych uczniów wie, jakich zachowań się od nich oczekuje i potrafi je wymienić. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi to kultura osobista, słuchanie nauczyciela, uważanie na lekcji, wywiązywanie się z obowiązków szkolnych takich, jak odrabianie prac domowych, przygotowywanie się do lekcji.

Z analizy wyników wynika jednak, że uczniowie doskonale znają zasady obowiązujące w szkole, ale zdarzają się sytuacje ich nieprzestrzegania. 53% ankietowanych uczniów stwierdziło, że przestrzega zasad, ale aż 47% uczniów przyznaje się do łamania zasad.

5. Jakie są efekty działań podejmowanych przez nauczycieli, wpływających na zachowanie uczniów?

Wszyscy nauczyciele realizują zadania wychowawcze i profilaktyczne wynikające z Programu Wychowawczego i Profilaktycznego Szkoły. Jakie efekty przynoszą podejmowane działania (wg nauczycieli) przedstawia poniższy wykres:

Efektami działań podejmowanych przez nauczycieli w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów są:

- lepsza znajomość i przestrzeganie przez ucznia norm społecznych i zasad bezpieczeństwa w szkole,
- poprawa zachowania uczniów,
- pozytywna samoocena ucznia co do przestrzegania przez niego zasad bezpieczeństwa i norm społecznych,
- poprawa bezpieczeństwa w szkole.

Wnioski i rekomendacje:

MOCNE STRONY

1. W szkole przeprowadza się diagnozę uczniów.
2. Wszyscy nauczyciele wykorzystują wyniki diagnozy w swojej pracy.
3. Nauczyciele podejmują różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne w celu poprawienia bezpieczeństwa uczniów.
4. Wszyscy nauczyciele komunikują uczniom, jakich zachowań od nich oczekują. Najczęściej robią to w czasie zajęć lekcyjnych, godzin wychowawczych.
5. Nauczyciele chwalą pozytywne zachowania uczniów, ganią za nieodpowiednie. Starają się dodatkowo wzmocnić pozytywne zachowanie poprzez częste pochwały i nagradzanie.
6. W szkole dobrze działa system nagród i kar, uczniowie starają się przestrzegać norm.
7. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, znają swoje prawa i obowiązki, wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje.
8. Zdaniem rodziców dzieci czują się w szkole bezpiecznie.
9. Nauczyciele odnotowali wiele pozytywnych efektów swoich działań służących poprawie bezpieczeństwa w szkole. Głównym efektem jest zwiększenie znajomości zasad bezpieczeństwa i norm społecznych wśród uczniów i związana z tym ogólna poprawa zachowania uczniów.

SŁABE STRONY

1. Wyniki diagnozy są najczęściej wykorzystywane w celu wystawienia oceny z zachowania czy zaplanowania dalszej pracy dydaktyczno-wychowawczej. Diagnoza pełni zatem funkcję oceniającą i informacyjną. Nauczyciele zapomnieli o funkcji wspierającej diagnozy - wsparcie konkretnego ucznia z zaburzeniami zachowania. Zabrakło indywidualizacji w tym względzie.
2. Wśród działań profilaktycznych i wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli w celu poprawy bezpieczeństwa w szkole na końcowej pozycji znalazły się "rozmowy z rodzicami". Obszar współpracy z rodzicami z pewnością wymaga usprawnienia.
3. Nie wszyscy uczniowie przestrzegają norm i zasad obowiązujących w szkole, mimo iż znają konsekwencje niewłaściwego zachowania.
4. Najczęściej występujące problemy, które wpływają na poczucie bezpieczeństwa według uczniów i rodziców to: przezywanie, wyśmiewanie, obrażanie, ośmieszanie, bicie i popychanie.
5. Zbyt mała ilość nauczycieli dyżurujących (zwłaszcza na „górnym” korytarzu i przy szatni) zdaniem rodziców.

WNIOSEK

W szkole diagnozuje się zachowania uczniów oraz podejmuje liczne działania wychowawcze i profilaktyczne w celu eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań uczniów.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

Należy włączyć rodziców do efektywnej współpracy, by skuteczniej eliminować zagrożenia i wzmacniać właściwe zachowania.

IV. Załączniki

Załącznik nr 1

ANKIETA DLA RODZICÓW

„Respektowanie norm społecznych w szkole”

Szanowni Państwo!

Chcielibyśmy poznać Państwa opinię na temat respektowania norm społecznych w szkole. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o podkreślenie wybranej odpowiedzi lub udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie.

Zespół ds. Ewaluacji w Szkole.

1. W jakim przedziale wiekowym ma Pan\Pani dziecko?

- klasy I-III
- klasy IV-VI

2. Czy Pana\Pani dziecko czuje się bezpieczne w szkole?

- zdecydowanie tak,
- tak,
- raczej tak,
- raczej nie,
- nie,
- zdecydowanie nie.

3. Jakie zagrożenia wpływają na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa Pana\Pani dziecka w szkole?

- przezywanie,
- wyśmiewanie,
- obrażanie, ośmieszanie,
- rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również poprzez sms-y i Internet),
- izolowanie w klasie lub grupie,
- grożenie, zastraszanie,
- okradanie,
- niszczenie własności dziecka,
- wymuszanie pieniędzy,

- bicie, kopanie lub popychanie,
- inne (jakie?).....

4. Czy zna Pan\Pani dokumenty szkoły, tj.: Statut Szkoły, Program Wychowawczy Szkoły, Program Profilaktyczny Szkoły?

- tak,
- nie.

5. Jakie normy społeczne nie są, Pana\Pani zdaniem, respektowane w naszej szkole?

.....

.....

.....

6. Czy w szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń?

- tak,
- nie.

Jeśli tak, to jakie?

.....

.....

7. W jaki sposób nauczyciele wzmacniają właściwe zachowania?

.....

.....

.....

8. W jaki sposób nauczyciele reagują na zagrożenia i niewłaściwe zachowania uczniów?

.....

.....

.....

9. Co zdaniem Pana\Pani powinna zrobić szkoła, aby zwiększyć bezpieczeństwo uczniów?

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

„Respektowanie norm społecznych w szkole”

Szanowni Państwo!

Chcielibyśmy poznać Państwa opinię na temat respektowania norm społecznych w szkole. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o podkreślenie wybranej odpowiedzi lub udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie.

Zespół ds. Ewaluacji w Szkole.

1. Czy w szkole diagnozuje się zachowania uczniów?

- Tak, diagnozę przeprowadza wychowawca klasy,
- Tak, diagnozę przeprowadza każdy nauczyciel,
- Tak
- Nie.

2. Jeżeli w szkole przeprowadza się diagnozę zachowania uczniów, to w jaki sposób wykorzystuje Pan\Pani wyniki diagnozy?

.....
.....
.....

3. Jakie działania wychowawcze i profilaktyczne podejmuje Pan\Pani w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów?

.....
.....
.....

4. Jakie efekty przynoszą podjęte działania?

.....
.....
.....

5. Czy komunikuje Pan\Pani uczniom, jakich zachowań się od nich oczekuje?

- Tak,
- Nie.

Jeżeli tak, to w jaki sposób

.....
.....

6. Jak reaguje Pan\Pani na nie respektowanie norm społecznych, łamanie zasad przez uczniów?

.....
.....
.....

7. W jaki sposób wzmacnia Pan\Pani właściwe zachowania uczniów?

.....
.....
.....

8. Co zdaniem Pana\Pani może zrobić szkoła, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa uczniów?

.....
.....
.....

9. Czy jest Pan\Pani wychowawcą klasy?

- Tak, klasy I-III
- Tak, klasy IV-VI
- Nie.

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

ANKIETA DLA UCZNIÓW

„Respektowanie norm społecznych w szkole”

Drogi Uczniu!

Chcielibyśmy poznać Twoją opinię na temat przestrzegania norm społecznych w szkole. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o poważne potraktowanie pytań i podkreślenie wybranej odpowiedzi lub udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie.

Zespół ds. Ewaluacji w Szkole.

- 1. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa. Zakreśl wybraną ocenę wiedząc, że 5 - oznacza, że czujesz się bezpiecznie, a 1- oznacza, że masz poczucie zagrożenia.**

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- 2. Jeżeli nie czujesz się w szkole bezpiecznie, to zaznacz, jakie zachowania innych osób mają na to wpływ. (Możesz wybrać więcej niż jedną odpowiedź).**

- a. przezywanie,
- b. wyśmiewanie,
- c. obrażanie, ośmieszanie,
- d. rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również poprzez sms-y i Internet),
- e. izolowanie w klasie lub grupie,
- f. grożenie, zastraszanie,
- g. okradanie,
- h. niszczenie własności dziecka,
- i. wymuszanie pieniędzy,
- j. bicie, kopanie lub popychanie,
- k. inne (jakie?).....

3. Czy znasz prawa i obowiązki ucznia swojej szkoły?

- Tak,
- Nie.

Jeżeli tak, to wymień, najważniejsze Twoim zdaniem, prawo i obowiązek ucznia.

.....

.....

.....

4. W jaki sposób poznałeś\pознаłaś swoje prawa i obowiązki?

- dowiedziałem\łam się od wychowawcy na lekcji,
- sam\a przeczytałem\łam Statut Szkoły,
- od innych nauczycieli,
- od innych uczniów,
- w inny sposób (jaki?)

5. Jakich zachowań oczekuje się od Ciebie w szkole? Wymień co najmniej 3.

.....

.....

.....

6. Czy zdarzyło Ci się nie przestrzegać norm zachowania obowiązujących w szkole?

- Tak,
- Nie.

7. W jaki sposób nauczyciele reagują na zagrożenia i niewłaściwe zachowania uczniów?

.....

.....

.....

8. Zaznacz informacje dotyczące twojej osoby:

• chłopiec	• dziewczynka
• klasa I-III	• klasa IV-VI

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.